

politiko Andrassyjevo, in po takem iskali kak način, po katerem bi se dala naša armada iz Bosne nazaj vzeti, pa bi pri tem se vendar spolnilo vse, k čemur se je zavezala Avstrija po Berolinski pogodbi.

A to pa ni tako. Herbst in njegovi pajdaši dobro vedó, da bi se po taki politiki zamerili zgorej in zdolej, in potem sami sebe pokopali. Zdaj namreč nihče več ne more oporekati temu, da je za zasedbo in pridržanje Bosne uže velika večina Avstrijskih ljudstev navdušena. Stroške za to, da je Dalmacija naslonjena na Hercegovino in Bosno, je naša armada uže plačala s svojo krvijo; sramota bi bila tedaj za cesarstvo in velikanska krivica armadi, če bi se zdaj Avstrija iz zasedenih dežel umaknila. Kdo neki bi mogel zdaj vzeti odgovornost na-se za to, da se je žrtvovalo tisoče ljudi, potrosilo 100 milijonov brez cilja in namena, da je zadosti enega glasú ali dveh v parlamentu, da bi se moglo naši hrabri armadi reči: „častno si nesla ime Avstrijsko čez naše meje, pripomogla si k razširjenju našega cesarstva“ — ali pa: „tvoj posel je bil slab, kri, kar si je prelila, je tekla za krtovo deželo, zmagovala si, a tvoje zmage ne veljajo nič“, — tako namreč velevajo Herbst in tovariši njegovi!

Res, da o ustavnih načelih utegne se misliti tako ali tako, in tudi temu se ne more ugovarjati, da po narodnih izvoljeni poslanci so najviša instanca, ki ima zadnjo besedo o zadevah državnih, — al ta beseda mora se govoriti prej, ne pa po končani stvari; kar je uže izvršeno, temu se noben parlament ne sme ustavljati, ako se noče razglasiti za vsemogočnega.

Mi ne maramo pretresati razlogov Andrassyjevih, s katerimi je svojo politiko zagovarjal v Pešti pred delegacijskim proračunskim odsekom, ko je rekel, da bi bilo proti običaju mednarodnega političnega obravnavanja, če bi se naredilo tako, da pri kongresih sklenjene pogodbe postanejo veljavne še le takrat, ko jim parlament pritrdi, in da, če bi to bilo, Avstrija nikakor ne bila smela iti v Berolinski kongres; — mi hočemo le prevdariti, kaj bi se moralo zgoditi, ako bi parlamenti zdaj Berolinsko pogodbo zavrgli.

Prvi nasledek bil bi pač ta, da tudi druge vlade bi po tej pogodbi ne bile več vezane, — da bi Rusija več ne umaknila se z Bolgarije, Angleži bi morali pustiti otok Ciper, Srbija, Rumunija in Črnagora ne bi postale samostojne države itd. Rusija bi potem ostala pri pogodbi, ki jo je v sv. Štefanu posebej sklenila s Turčijo, in jo silila, držati se je. Mogoče, da bi iz tega zrastel kak ravs in kavs z Angleško, ki ima zdaj še v Afganistanu opraviti, — mogoče tudi, da bi vlade bile zadovoljne s tem, da v Turčiji ostane vse pri starem in se daste zdaj po Avstriji zasedeni deželi Bosna in Hercegovina Turčiji nazaj, — najbolj mogoče pa bi bilo to, da se Evropska diplomacija poprime zopet prvotnega namena in ti deželi razdeli med Srbijo in Črnogoro, Avstrijo pa — in to je najbolj nevarno pri vsem tem — izbriše iz vrste Evropskih velikih oblasti. In vse to bi se utegnulo zgoditi, ko bi skupna vlada v delegacijah ostala v manjšini — za en glas ali dva, ker dr. Herbst hoče, da njegovo jalovo mnenje obvelja!

Navadni človek ni tako prebrisan, da bi zdaj mogel grofu Andrassyju svetovati, kako naj bi se izvil iz zadrege, kako naj bi ukrenil, da bi bila večina Avstrijskega parlamenta zadovoljna z njegovo vzhodno politiko, kar že dve leti ni. Pravijo, da bi bil moral, predno je šel v Berolin na kongres, poprašati parlament, kako se ima tam obnašati. Al ne gledé na to, da bi dandanes ne bilo politično previdno, že naprej obesiti cilje vnanje politike na veliki zvon, bi bil utegnil takrat nastati prav isti razpor, kakor je zdaj, in kakor

se vidi, bi bil tudi res nastal. Tudi takrat bi bil utegnil Dunajski zbor po večini biti zoper, Ogerski pa za to, da prevzame Andrassy mandat zasedbe Bosne. Toraj bi bila ista homatija, le s tem škodljivim razločkom, da bi bila vzhodna politika Avstrijska postala jasna vsemu svetu; ko bi bili vsi drugi svoje politične namene imeli skrite, Avstrija bi bila morala igrati s kartami, v katere so vse druge vlade gledale. Kako težavno in nevarno!

Politika Herbstova je zgolj politika zanikanja. Al ima ž njo namen prekucniti dualizem ali kaj drugega, to pride še le na dan. Če je to, je le škoda, da si je izbral za to priliko ravno vnanjo dogodbo, ki se tiče vseh držav Evropskih. Vsaj dualizem pokopati ni bilo treba nič drugega, nego dobre volje vseh domoljubov, in dualizem bi bil odpravljen z vsem vred, kar bi on mogel še škodovati. Naravnost smešno pa je to, da so Herbstovci sklenili, če bi njihov predlog ne obveljal, odpovedati se svojim mandatom. Nesreča bi to za Avstrijo nikakor ne bila, al taka otroška igra, ki so jo Herbstovi pajdaši igrali uže leta 1871. pod Hohenwartovim ministerstvom v deželnem zboru Pražkem, v resnih časih, kakor so današnji, pač ni na pravem mestu! Zato smemo vprašati: kako dolgo bodo še taki politični komedijanti v Avstriji veljali za merodajne možé?

„Pol. Fr.“

Mnogovrstne novice.

* *Stroški streliva v zadnji Rusko-turški vojski so bi.i sledeči: Topništvo je postrelilo 204.023 krogelj, pešci in konjiki pa 10 milijonov in 57.764 svinčenk. Po takem je na enega Turka padlo 67 Ruskih svinčenk. V Francosko-pruski vojski so Nemci postrelili v 5 bitkah 6 milijonov in 907.300 svinčenk, a na enega ubitega ali ranjenega Francoza je padlo 114 do 279 svinčenk.*

* *V nekaterih krajih Nemčije ne pokopujejo ljudi, ampak jih sežgo, če je to sam želel, dokler je bil živ, ali če to rodovina njegova želi. Takse za sožganje mrtvega so v Goti sledeče: 15 do 20 mark (7½—10 gl.) za oglje, 6 mark za porabo dotičnega stroja, 4 marke pa za druge priprave, tako da vsi stroški za tak „novošegni pogreb“ znašajo 30 mark.*

* Čudna nemška novinarska prikazen pod naslovom „die Volkshalle“ se napoveduje v Zagrebu, ki bode zagovornik socializma. Ta list v pozivu na naročilo pravi: „mi hočemo tem krepkejše obračati svojo pozornost na socializem zato, ker mu je v Nemčiji vzeta za obrambo beseda.“

* Glasoviti general Mieroslavski, ki se je vdeležil mnogih revolucij, je 23. dne t. m. v Parizu umrl.

* Vitez Ljubiša, Dalmatinski državni poslanec, ki se je iz sebičnosti izneveril narodni stranki in pridružil vladni, je 23. dne t. m. na Dunaji po daljnem bolehanji umrl.

Naši dopisi.

Iz Rusije 24. nov. —η. — Basen pripoveduje, da je nekdanj junec na mlaki z nogo strl mlade žabe, iz katerih je samo ena živa ostala ter materi žabi tožila, kako je neka velikanska zverina njene sestrice strla. Stara žaba se je napenjala in prašala mlado: je bila zverina tako velika? Veča je bila, dé mlada žaba. Stara se še bolj napne: je bila taka? Še veliko večja je bila, odgovarja mlada, in ko vidi, da se stara bolj in bolj napenja, jej reče: mati, če se napneš, da počiš, vendar